

Világosság

A Romániai Magyar Népi Szövetség napilapja

KOLOZSVAR, 1952. január 16. szerda.

A R A 4 L E J

IX. ÉVFOLYAM, 13. SZÁM.

Mai lapszámunkból:

- * I. L. Caragiale születésének 100-ik évfordulója elé. (1. old.)
- * A szovjet bíróság, a világ legdemokratikusabb bírósága. (2. old.)
- * Kultúrforradalmunk győzelméért le kell leplezni a kulákok mesterkedéseit. (3. old.)
- * A jugoszláv ifjuság fasiszta-militarista nevelése. (3. old.)
- * Jelentős eredményekről számol be a kolozsvári Közszolgálati Szövetkezeti Szövetség. (4. old.)

I. L. Caragiale születésének 100-ik évfordulója elé

Népköztársaságunk minden városában és falujában lelkesen készülnek a dolgozók, a legnagyobb román realista, I. L. Caragiale születése 100-ik évfordulójának megünneplésére. Kultúrthonokban, egyetem előadótermeiben Caragiale remek írásairól tartanak előadást, a színházakban pedig ez alkalommal a burzsoá-földesuri rendszert ostromozó, szellemes vigjátékait mutatják be.

Caragiale, a polgárság és földbirtokosság leleplezőjét, a multban agyonhallgatták és ha meg is jelentek művei, ha elő is adták szindarabjait, akkor meghamisították azok mondanivalóját. Csak ma, a felszabadulás után kerülhetek Caragiale alakjai, harcos írásai, helyes megvilágításba. Dolgozó népünk azért készült ilyen lelkesedéssel születésének 100 éves évfordulója megünneplésére, mert Caragialeban harcos társaságot látják, aki a maga idejében az igazságért küzdött. A kiváló író szellemességgel, tisztánlátással gúnyolta, bírálta meg kora, a polgári-földesuri társadalom rothadtságát. Nem volt ennek a társadalomnak olyan hibája, büne, amit ki ne pellenézett volna. Ez az oka annak a gyűlöletnek, amellyel kora hatalmasai viszonyultak hozzá. A nagyszerű író leleplezi azt, amit a polgári áldemokrácia takar. Ennek a „demokratikus“ rendszernek ragyogó szatírája Caragiale remekműve, legjobb alkotása: az „Elveszett levél“. A szindarab tartalma lényegében egy választás története. Ez, a választás, a választás körüli és az azt megelőző aljas mesterkedések, a szindarab szereplői, mind a kizsákmányoló „demokráciájának“ kétszínűségét és aljaságát bizonyítják. Ki ne ismerne rá a darab egyes szereplőiben azoknak a képviselőnek elődeire, akik a sziguranca kizsákmányolók, börtönökbe vetették a dolgozó nép legjobbjait. Azokra az elődökre, akiknek parancsára Lupényban és Grivicán fegyvert fogtak a munkásokra és akik a fasisz-mussal szövetkezve, aljas módon megtámadták a Szovjetuniót.

Caragiale nem látta tisztán azokat a társadalmi erőket, amelyek megdőntik a földesurak és tőkés társadalmát. Nagy pozitívuma azonban, hogy meleg hangon emlékezik meg a munkások harcáról és keserűen beszél a parasztság kizsákmányolásáról. Az az író, akit a polgári kritikusok tréfálkozó, szellemes művészek tartottak, meleg szavakkal fejezi ki együttérzését a jogait fellázadt parasztsággal és megbélyegzi a polgári-földesuri rendszert, a széles néptömegek elnyomásáért. Írásában kiméletlen harcot folytatott a nacionalizmus és a sovinizmus ellen. A nacionalizmus elleni harc egész munkásságát áthatja. Különös élel és szellemességgel jut kifejezésre ez, a „Zöld románok“ című írásában, amelyben a népek közli gyűlölet hirdetőit gúnyolja ki és megbélyegzi a „zöld románok“ egyesületét, amelynek alapszabálya, hogy „saját népének szeretete lehetetlen azok számára, akik nem gyűlölik a többi népeket“, az egyesület

tagjainak gyűlölniük kell „mindent, ami nem román“, viszont „kivételt képeznek a szabály alól a nem román tőkésék“. Ime, mit takar ennek a rendszernek a nacionalizmusról vallott elve.

Caragiale pillanatképeiben, ujságcikkeiben, karcolataiban neveltségessé teszi a kozmopolitizmus különböző árnyalatainak képviselőit, akik anyanyelvüket megtagadva, a romlott nyugati szokásokat majmolták. Írásaiban kigúnyolja a szenzációra éhes sajtót, és az akkori iskolát, amelyben a protekció uralkodott.

A mult polgári irodalomtörténeteszei évtizedeken át elhallgatták és elhanyagolták a nagy kritikai realista színműveit. Ma már szindarabjait hazánk magyar dolgozói is ismerik. Az „Elveszett levél“ című szindarabját több magyar színházunk sikerrel játssza. Lefordították a „Zürzavaros éjszaka“ című szindarabját, és kiadták magyar nyelven a „Két sorsjegy“ című gyűjteményét is.

Most felszínre került írásából nyilvánvalóvá válik helyes világnézete az írónak. Minden munkájában, a különböző napilapokban és folyóiratokban közölt, magyarra most lefordított karcolataiban kifejezésre jut az az éles ellentét, amely szembeállította őt a korabeli Románia reakciós, népellenes rendszerével. Mindig a nép elnyomóit gyűlölte s a nép szeretete ott izzott lelkében és kifejezésre jutott minden írásában. Ezért fogadták Népköztársaságunk magyar dolgozói Caragiale szívükbe. Írásaiban azoknak az osztályoknak a képviselőit leplezi le, amelyek nemzetiségre való különbség nélkül kizsákmányolásra építették hatalmukat és ezt a sovinizmus élesztésével igyekeztek is fenntartani. Caragiale harcos írásai arra tanítják a munkásokot, hogy gyűlöljék a kizsákmányolókat, mert vissza akarják hozni drága Népköztársaságunkba az átkos multat.

I. L. Caragiale születésének 100-ik évfordulójára rendezett ünnepélyeken műveit ismertetik és értékelik. Megmutatják azt a szoros kapcsolatot, amely írásait a valósággal összefűzi. Kifejtik, hogy a nagy román realista író harcolt a „művészet – a művészetért“ elve ellen, a formalizmus és impresszionizmus ellen. Mostoha körülményei ellenére Caragiale következetesen harcolt a realista, néphez közelálló művészetért, amely fegyver a dolgozók kezében a kizsákmányoló, burzsoá-földesuri rendszer ellen. Népköztársaságunk minden dolgozója tudja, hogy maró szatírája nemcsak a mult hatalmasait érinti, hanem azok utódait is megbélyegzi – a mai külföldi imperialistákat és azok cinikusait. – A munkásokot Caragiale ünneplésével, műveinek megbecsülésével és azok igazi értelmének feltárásával azt igazolja, hogy haladó hagyományainknak örököse és továbbfejlesztője. Ezért akarja ünnepelni méltóan a dolgozók tábora egész január hónapban át harcos társuk, I. L. Caragiale születésének 100-ik évfordulóját.

Előre, 1952. évi tervelőirányzataink sikeres teljesítéséért!

A helyi erőforrások feltárásával csökkentik az önköltséget a tordai munkások

A tordai „Proletárul“-gyár dolgozói mult évi tervfeladatukat még október 12-re befejezték. A gyár dolgozói az 1948-as évhez viszonyítva 1949-ben 203 százalékkal; 1950-ben 282 százalékkal; 1951-ben pedig 337 százalékkal több téglát gyártottak, mint 1948-ban. Emellett az általuk készített téglák minősége és tűzállóképessége is lényegesen javult az előző évekhez viszonyítva.

A „Proletárul“-üzemben az addigi jelentős mennyiségű selejt 0,61

százalékra csökkent. Különös gondot fordítottak az ésszerű gazdálkodásra is. A helyi erőforrásokat kihasználva 1951-ben a szállítási és egyéb beszerzési költségek csökkentésével a gyár dolgozói 23 millió lejt takarítottak meg. Ezek a szép eredmények a munka jó megszervezésének, az egyre szélesedő szocialista versenyeknek, a szovjet módszerek széleskörű alkalmazásának, a munkások és technikusok magasabb szakmai ismeretének tulajdoníthatók.

Az újév első napjai a „Proletárul“ dolgozóit újabb eredmények elérésére serkentették. Így például az agyagmalomnál az év első 10 napjára előirányzott mennyiséget 18 százalékkal haladták túl. A legjobb eredményt ezen a részlegen Sinclean Manoila, Chiorean Petru és Odangiu Lucretia érték el. A préselésnél Onaca Ioan csoportja 50 százalékkal, az égetők pedig 45 százalékkal termeltek többet a 10 nap előirányzatnál.

Szalag rendszert létesítenek a „Varga Katalin“ üzemben

A mult évben a termelés emelésében, a minőség megjavításában, a hulladékok csökkentésében és a hulladékok felhasználásában kiemelkedő eredményeket ért el a „Varga Katalin“ gyár konfekció osztályán. Jelentős összegeket takarított meg a nyersanyagok ésszerű felhasználásával is.

Az eredmények mellett hiányosságok is voltak, főleg a munka megszervezése terén. Nem használták ki megfelelően a rendelkezésükre álló munkaerőt, a helytelen munkaszervezés pedig fékezte a terv teljesítéséért folyó verseny lendületét. Zökkenők voltak a munka folytonosságában is.

Az 1952-es tervfeladatok határidő előtti teljesítéséért a gyár vezetőse-

ge intézkedéseket hozott a hiányosságok felszámolására. Az osztályon szalagrendszert vezetnek be. Előkészítik az anyagot, hogy a szalag beindításával egyidőben biztosítsák a munka folytonosságát is. Az átszervezés következtében új szakkaderekre van szükség. Bugár Klára és Szabó Iona szakoktatásban részesítik Olasz Mária-t.

A hóstáti dolgozó földművesek megértették huseladási kötelességük teljesítésének jelentőségét

Napról-napra szemünk láttára épülnek az új gyárak. Új üzemek létesülnek, egyre erősödik, virágzik az ország, javul, szépül az életünk. Gyárainkban, üzemeinkben a munkások nagy lelkesedéssel, megfeszített erővel dolgoznak. Egymással versenyeznek, hogy minél több, jobb árut, iparcikket állítsanak elő. A városi munkások, hősi harcának eredményeként a falusi dolgozók is egyre több közszükségleti cikket vásárolhatnak a szövetkezetben. A dolgozó parasztnak is egyre könnyebbé válik az életük.

Építőmunkánk hatalmas iramában csak úgy tudunk továbbra is eredményeket elérni, ha egyre szoro-

sabbá, kovacsoljuk a munkások és parasztnak szövettségét. Mi dolgozó földművesek, a munkások segítségével nélkül nem szabadulhatunk meg az élet nehézségeitől. A munkásoktól csak úgy kapunk segítséget, ha mi is támogatjuk őket. A munkások csak úgy termelhetnek és küldhetnek nekünk több iparcikket, ha mi biztosítjuk a gyárak és üzemek dolgozóinak a hősiesség élelmiszer ellátást.

Mi, hóstáti dolgozó földművesek is nagy érdeklődéssel olvastuk a minisztertanács január 1-én a huszegyűjtésre vonatkozó rendeletét. Attanulmányoztuk alaposan és megértettük annak nagyszerű jelentőségét.

Megértettük azt, hogy Pártunk és kormányunk ezen keresztül a dolgozókat ellátását és hazánk felvirágoztatását biztosítja. Annak tudatában teljesítjük mi, hóstáti dolgozó földművesek a ránk vonatkozó huseladási tervet, hogy ezzel a munkás-paraszti szövettségét kovacsoljuk még szorosabbá és legdrágább kincsünket a békét védjük vele. Ezért arra törekedünk, hogy maradéktalanul teljesítsük ezzel kapcsolatos hazafias kötelességünket. A hóstáti dolgozó földművesek már készülnek a határozat pontjainak teljesítésére.

Zágoni Szabó Ferenc,
hóstáti levelező

Népköztársaságunk minden tájáról

TAVASZI ELŐKÉSZÍTŐ MUNKALATOK A SZÉKELY-UDVARHELYI ÁLLAMI GAZDASÁGBAN

A székelyudvarhelyi „Petőfi Sándor“ állami gazdaság munkásai, technikusai az őszi mezőgazdasági munkák elvégzése után megkezdtek a tavaszi kampány előkészítést. Teljes egészében elvégezték a gépek és a szerszámok javítását és ezzel egyidejűleg szakmai és politikai tanfolyamon is részt vesznek a dolgozók. A szakmai előadásokon új szovjet agrotechnikai módszereket sajátítanak el, amelyeket a tavaszi folyamán alkalmaznak.

RADIOKÉSZÜLEKEKET KAPTAK A BAKÓ-TARTOMÁNYI KULTURÓTHONOK

A Bákó-tartományi néptanács az elmúlt évben 84 rádiókészüléket osztott ki a tartomány kulturáthonjai között. Ezenkívül a kulturáthonok bizottsága a mult év december hónapjában 16 rádiót, 10 paterfont, egyenként 10–10 lemezzel és 10 sakkjátékot osztott ki.

PIONIR-HÁZ ÉPÜLT SZTÁLIN-VÁROSBAN

Sztálin-tartomány néptanácsának végrehajtóbizottsága nemrégben a parasztlátásért tartott a ploesti néptanácsal. A tapasztalatsere során többek között meglátogatták a ploesti pionirházat is. Az ott látottak alapján a sztálin-

városi néptanács és az IMSz-szervezet elhatározták, hogy az első pionirregység alakításának hároméves évfordulójára Sztálinvárosban is pionirházat létesítenek. Tartományi bizottságot alakítottak, amelynek feladata, ellenőrizni a munkát és gondoskodni arról, hogy április 30-ra a pionir-ház elkészüljön.

ZIDURI KÖZSÉGBEN KIGYULT A VILLANYFENY

A Ramnicul-Sarat-rajoni Ziduri község dolgozói alaposan átanulmányozták Gheorghiu-Dej elvtársnak Pártunk Központi Vezetősége főtákarának jelentését az ország villamosításával kapcsolatban. Ennek nyomán elhatározták, hogy a helyi erőforrások felhasználásával ők is villamosítják a községet. Az elmúlt év decemberében a párttagok kezdeményezésére gyűlésen megbeszéltek a feladatokat, majd megkezdtek a villamosítási munkát. Önkéntes munkával a dolgozó parasztnak gódrókat ástak és felállították a villamoszlopokat. A tartományi Villamosművek egyik csoportja a szerelési munkát befejezte. Így Ziduri községben december végén kigyult a villanyfény. Az áramot a GTÁ-tól kapják.

515 KÖZSEGI ÉS FALUSI KÖNYVTÁR MÜKÖDIK BIHAR-TARTOMÁNYBAN

Bihar-tartományban egyre nagyobb lendülettel fejlődik a kultur-

élet. 1948-ban, a tartományban összesen 35 községi és falusi könyvtár működött. 1950-ben a könyvtárak száma 300-ra emelkedett. Ma 515 falusi és községi könyvtár működik közel 70.000 kötettel. Ezenkívül a tartomány minden állami, kollektív gazdaságában és traktorállomásán külön könyvtárat létesítettek.

KÖLCSÖNT ÉS OLCÓSÓ TELKET KAPNAK CSALÁDI LAKÁS ÉPÍTÉSÉRE A TEMESVÁRI DOLGOZÓK

A temesvári városi néptanács végrehajtóbizottsága megbízást tartott a lakásépítések ügyében az üzemi vállalatok és intézmények megbízottáival. Ezen az értekezleten a családi házak építésének gyakorlati kérdéseit vitatták meg. A néptanács végrehajtóbizottsága közölte, hogy minden igénylő részére 5–600 négyzetméternyi olcsó telket juttat az építendő ház és kert számára. A telket a dolgozók a nekik megfelelő városrészben választhatják ki és az ellenértéket részletekben fizethetik. Ugyanakkor a Mérnökök és Technikusok Tudományos Egyesületétől is segítséget kapnak: korszerű tervrajzokat és technikai tanácsokat.

A megbeszélésen a vasúti munkások, más üzemek és vállalatok megbízottjai közölték a néptanáccsal azoknak a számat, akik ezt a jelentős lakásépítési segítséget igénybe kívánják venni.

A SZOCIALIZMUS HATALMAS HAZÁJÁBÓL

Munkaverseny a bányászok és a Volga-Don-csatorna építői között

A Donyec-medencéhez tartozó rosztovi terület hetes számú bányájából Konsztantyin Krimpehi ifjúsági brigádjának tagjai kollektív levelet írtak a Don-csatorna építésén dolgozó Viktor Mihajlov parancsnoksága alatt álló iszapszivattyú ifjúsági kezelőszemélyzetének. A bánya ifjúságai azt javasolták leveleikben az iszapszivattyú kezelőlegységének, hogy kezdjenek szocialista munkaversenyt.

— Benneteket ért az a nagy kitüntetés, — hangzott a levél — hogy megvalósíthatjátok a hatalmas sztálini tervek egyikét és megépíthetitek a hajózható Volga-Don-csatornát, hogy átalakíthatjátok a rosztovi és sztálingrádi területek éghajlati viszonyait. Ebben a munkátokban mi azzal igyekszünk segítségetekre lenni, hogy hónapról hónapra fokozzuk a kitermelt szén mennyiségét. Ezzel kapcsolatban vállaljuk, hogy minden hónapban legalább 150 százalékra teljesítjük a termelési feladatot.

A bányászok felhívása lázba hozta az iszapszivattyú kollektíváját. Válaszlevelükben elmondták a bányászoknak, hogy gépük múlt év júliusa óta dolgozik a csatornánál. Első feladatuk az volt, hogy elzárják a Zameris folyócskát a Dontól. Ezt a feladatot a kitzött hártidő előtt végre is hajtották. Azután a címjanszki víztároló gátjának „kimosásával” bízták meg őket. A szivattyú kezelői itt is kiválóan megbirkóztak a munkával és az iszapszivattyú máris 650 ezer köbméter földet mozdított el a helyéről. Ahhoz, hogy ezt a munkát kézzel lehessen elvégezni ennyi idő

alatt, 60.000 földmunkásra lett volna szükség. Az iszapszivattyú fiataljai a bányászoknak írt levelükben végül vállalták: feladatukat ők is mindennap 150 százalékra teljesítik, vagyis naponta majdnem 7.000 tonna talajt „mosnak” ki, ezenkívül megtakarítják a villanyenergia 15 százalékát.

Igy indult meg a két ifjúsági kollektívák versenye. A bányászok és a szivattyú-gépkezelők rendszeresen leveleznek egymással, beszámolnak eredményeikről, elmondják, miképpen győzték le a cél felé vezető uton jelentkező akadályokat.

Az ifjúsági kezdeményezés alapján a bányászok és építőmunkások versenye széles méreteket öltött. Így például a Donyec-medence egyik legnagyobb bányájának, az Artyembányának dolgozói versenyben állnak annak az alagutnak munkásaival, amelyet az aszályos szalszki sztyeppe felé vezető uton készítenek. Az alaguton keresztül áramló hatalmas vízmennyiség öntözi majd és teszi termékennyé a sztyeppet beláthatatlan síkságát.

— Az alagutépítés története kevés olyan bonyolult és hatalmas ütemű munkát ismert, mint amilyent nekünk kell elvégeznünk, — jelentette ki Nyikolaj Krajevicski, az alagut építésének vezetője.

— A munkálatok során sok százezer köbméter kőzetet kell kiemelni, ezenkívül 5.000 tonna csövet és vasheton szerkezetet kell elhelyezni.

Az alagutat a moszkvai Metro építésében résztvevő tapasztalt dolgozók készítik. A bányászoknak van mit tanulniok tőlük. Igaz, hogy az Artyem-

bánya munkásai is hozzáértő emberek, akik a föld alatt végzett munka sok esztendő tapasztalata folyamán váltak mesterekké.

A bányászok és építőmunkások a verseny során azonban mind jobb eredményeket érnek el, mert állandóan kicséreltik tapasztalataikat és értékes tanácsokkal segítik egymást. Így az építők már nem egyszer keresték fel a bányászokat, hogy tanulmányozzák egyik vagy másik módszerüket és azt átvegyék tőlük. Ugyanebből a célból a bányászok is ellátogatnak az építőmunkásokhoz.

A verseny eredményeként a bányászok és az építők egyaránt jelentős mértékben teljesítik állami tervüket. Az alkotó együttműködésnek egyre több nagyszerű példáját láthatjuk. A címjanszki vízierőmű központ kettes számú részlege például versenybe lépett a „Komszomolszkaja Pravda” névvel viselő bányával, a négyes számú részleg a Petrovskij-bányával, az egész címjanszki központ a „Rosztovogolj-kombináttal”. Nemes vetélkedés folyik az egyes dolgozók között is. A rosztovi terület két ismert sztáhanovistája: Duhanyin részlő és rakodógép-kezelő, valamint Vlaszjuk, az építkezés hatalmas exkavátorának kiváló gépésze is egyéni versenybe léptek egymással. Duhanyin rendszeres teljesítménye 200 százalékos és elhatározta, hogy teljesítményét 250 százalékra emeli. Vlaszjuk pedig azt ajánlotta fel, hogy napi 800 köbméter teljesítményét legalább napi 1200 köbméterre emeli. Mindkét híres sztáhanovista teljesíti felajánlását.

A sztálini természetátalakítási terv útján 6650 új tó és víztároló Ukrajna sztyeppéin

A kolhozparasztok és az egész ukrán nép nagy lelkesedéssel dolgozik a sztálini természetátalakítási terv megvalósításán. Az utóbbi három év folyamán több mint 209 ezer hektár területen ültettek új erdőket és létesítettek védőövezeteket. A futóhomok és a szakadékos terep lekötésére 19 ezer hektárt erdősítettek.

A hatalmas sztálini természetátalakítási terv egyik alapvető és szerkesztés része a tavak és víztárolók építése. Az erdősítés, a víztárolók és a tavak nagy kihatással vannak a száraz időjárás leküzdésére.

A tavak és víztárolók létesíté-

sével a kolhozoknak lehetőségük nyílik arra, hogy a helyi folyóvizet széleskörben felhasználhassák a föld öntözésére, haltenyésztésre és mikrocentrálék (helyi jellegű villanyerőművek) építésére.

A köztársaságban három év alatt 6650 tavat és víztárolót építettek, ami az erre az időre kiszabott tervnek 124 százalékát teszi ki. 1951-ben Ukrajna kolhozaiban az öntözött földek területe 13.677 hektárral növekedett.

A kolhozparasztok jelentős munkát végeznek a tavak és víztárolók építése terén.

A Szovjetunióban felvirágozott a népek kultúrája. Képünk a Sztalinabad körzeti Zsdánov kolhoz művészegyüttesének egyik szabadtéri előadásán készült.

A burzsoázia ideológusai mindenkor arra törekedtek, hogy ködös elméletekbe burkolják a jog lényegét. A burzsoázia társadalmi valóság elkendőzéseire különféle zavaros elméleteket agyaltak ki. A jog általában — s így a büntetőjog is — szerintük osztályfeletti képződmény, amely valami abszolút igazság védelmére szolgál. Az osztályfeletti feltüntetett polgári jogrend a valóságban a kizsákmányolók teljes szabadságát és az elnyomottak guzsbakötését jelenti. A szándékos elkendőzésnek egyik jellegzetessége az a jogi „tolvajnyelv”, amelyet a burzsoázia törvényalkotói és jogászai kifejlesztettek, nemcsak azért, hogy a dolgozó tömegek ne értsek a jogszabályokat, hanem azért is, hogy az így megírt törvényeket és rendeleteket a mindenkori tökéskérdések szerint értelmezhessek.

A multban a dolgozó tömegek mindenkor érezték, hogy a burzsoázia jogászai az ő érdekeik ellen működnek.

A Szovjetunióban nyomban a Nagy Októberi Szocialista Forradalom után egy csapásra hatályon kívül helyezték a cári Oroszország összes törvényeit. A teljesen új gazdasági és társadalmi alapnak egészen új felépítményre volt szüksége. Gyökeresen felszámolták mindazokat az intézményeket, amelyek feudális és tőkés érdekek védelmét szolgálták.

A szovjet bíróság, a világ legdemokratikusabb bírósága

Sztálin elvtárs az első ötéves terv eredményeiről tartott beszámoló beszédében szabatosan megjelölte a szovjet büntető-törvényhozás feladatát, ami abban áll, hogy létrejöj az uralmuktól megfosztott kizsákmányoló osztályok ellenállását, megerősítse a munkafegyelmet a szocialista gazdaság fejlesztése és a népnek az új erkölcsök szellemében való nevelése terén

Az 1936. évi Sztálini Alkotmány ezeknek az elveknek gyakorlati megvalósítását jelenti. A Sztálini Alkotmány kimondja, hogy az igazságszolgáltatást független, egységes, mindenki számára egyenlő bíróságok gyakorolják.

Burzsoázia államokban a bírói állásokat kinevezés útján töltik be. Lenin szerint a burzsoázia államokban divó kinevezési és elmozdíthatatlansági elv arra szolgál, hogy a burzsoázia eredménytelenségét védekezhessék a demokráciával szemben. A bírák kinevezésének elvét kapitalista országokban a burzsoázia arra használja fel, hogy a munkásokat a bírói szervezet létrehozásának munkájától távolítsa és olyan bíróságot hozzon létre, amely ellenséges a dolgozó tömegekkel szemben. Lenin mindig nagy jelentőséget tulajdonított annak, hogy minden dolgozó résztvegyen az igazságszolgáltatásban. „Nekünk saját magunknak kell bírászkodni. — mondta Lenin — minden pol-

gárnak részt kell vennie a bírászkodásban és az ország igazgatásában.”

Ennek a lenini elvnek megfelelőleg a Szovjetunióban a bírakat a nép választja. A bíróságok függetlenek és csak a törvényeknek vannak alárendelve. A perek tárgyalása nyilvános. A vádlott számára biztosítva van a védelem joga. A vádlott védelemhez való joga a történelemben először a Szovjetunióban vált alkotmányban rögzített alapelvvé!

A Sztálini Alkotmány szellemében készült 1938-ban a szovjet bírói szervezetről szóló törvény, amely részletesen szabályozza a bíróságok szervezetét és feladatait. A bírósági szervezeti törvény szerint a Szovjetunióban népbírónak és néplülnöknek minden 23-ik életévét betöltött állampolgár megválasztható. A bírák választása 3 évenként történik általános, közvetlen és egyenlő választások alapján, titkos szavazással.

A Szovjetunióban az 1949-ben megválasztott bírák megbízatása lejárt s 1951. december hó második felében folyt le ünnepélyes keretek között az új népbírák megválasztása. Ez a választás mind politikai, mind társadalmi szempontból igen jelentős eseménye a Szovjetunióknak.

Az alapelv, amely a bírának a nép által való megválasztásában megnyilvánul, a

bírói állások demokratikus betöltésének legkövetesebb elve. Maga a választás ténye is nevelő hatása: az összes szovjetpolgárok tevélegesen vesznek részt az igazságszolgáltatás szerveinek létesítésében. Szoros kapcsolat áll fenn a bírák és a lakosság között. A bírák megbízatásuk végzetével kötelesek a nép előtt nyilvános gyűléseken beszámolni tevékenységükről.

A most lefolyt választások alkalmával, — amint azt a „Pravda” megállapítja, — a dolgozók páratlan nagy érdeklődést tanúsítottak a bíróságok munkája iránt. A bírák beszámoló alkalmával a dolgozók rámutattak a bírói munkásság hiányosságaira és értékes javaslatokat tettek munkájuk megjavítására.

A szovjet bíróság szervezetének és működésének alapvető gyökeres módon megkülönböztetik ezt a bíróságot a burzsoázia bíróságoktól, amelyeknek nincs más feladatuk, mint a kizsákmányoló osztályok uralmának fenntartása és biztosítása.

A Szovjetunió bírói szervezetről szóló törvény 3. szakasza így szól: „A szovjet bíróságnak a büntetés kiszabásánál nem csupán az a célja, hogy megtorolja a bűncselekményt, hanem az is, hogy megjavítsa és átnevelje a bűnözőket. A bíróság egész működésével neveli a Szovjetunió polgárait a hazáért és a szocializmus ügyéért

való önfeláldozás szellemében, a szovjettörvények pontos és hajthatatlan végrehajtásának, a szocialista társadalmi kötelezettségek becsülettel teljesítésének és a szocialis együttélés szabályai tiszteletbentartásának szellemében.”

A szovjet bíróságnak e törvényben kihangsúlyozott nevelő feladatára Lenin a szovjetbíróság szervezésének első napjától kezdve gyakran rámutatott. Lenin szerint a proletáriátus diktatúrája véres és vértelen, erőszakos és békés, katonai és gazdasági, pedagógiai és közigazgatási harc a régi társadalom erői és hagyományai ellen.

A szovjet bíróság, amikor a szovjettörvények megsértésével szemben büntetést alkalmaz, egyidejűleg azok átnevelésének feladatát is végzi. Visinszkij elvtárs mondta: „Amikor az igazságszolgáltatás a dolgozók szolgálatában áll, megszűnik a dolgozók elnyomásának eszközevé lenni és a nevelés hatalmas eszközévé változik.”

A bíróság csak olyan államban végezhet nevelő munkát, ahol — mint a Szovjetunióban — a törvények az egész nép akaratát fejezik ki, s ahol a bírakat maga a nép választja.

A szovjet bírói rendszer kezdettől fogva demokratikusabb bármely burzsoázia állam bíróságánál. A szovjet bíróság, a világ legdemokratikusabb bírósága.

Dr. Turnowsky Sándor ny. egyetemi tanár

Amerikai diplomaták mesterkedései Egyiptomban

KAIRÓ. (Agerpres.) — A TASS jelenti: Jól tájékozott körökre hivatkozva az egyiptomi „Al-Ahram” című újság párizsi tudósítója jelenti, hogy az elkövetkező 10 nap folyamán Egyiptom ajánlatot kap majd az úgynevezett „középkéleti parancsnokság”-ban való részvételre.

Az „Al-Ahram” azt írja a továbbiakban, hogy az amerikai kormány egyiptomi és szudáni szakértője, Welles Stabler, — aki a terv kidolgozásában részt vett, — rövidesen Egyiptomba utazik.

A lap értesülései szerint Mattison, az amerikai egyiptomi nagykövetségének tanácsosa Szudánba utazott, hogy „tanulmányozza” a helyzetet. Matti-

son, mielőtt elhagyta Egyiptomot, tanácskozott Hakki pasával, Egyiptom külügyminiszterével. Mattison elutazását az amerikai követség élénk tevékenysége követte. Cafery amerikai nagykövet január 7-én tanácskozott Hafez Afifi pasával, a királyi kabinet vezetőjével, ezután pedig Tugai-ai, a török követtel, majd Stevenson angol követtel.

A „Journal D’Egypte” című újság közli, hogy az amerikai nagykövet állítólag támogatást ígért az egyiptomi kormányoknak a szudáni kérdés megoldásában. Jól tájékozott egyiptomi körök úgy vélik, hogy a szudáni kérdésnek amerikaiak általi „tanulmányozását” az amerikai beavatkozó lépései követik majd Szudán belügyeibe.

séges katonát, 1319-et pedig foglyul ejtettek. A Fekete-folyam vidékén több ellenséges egység megadta magát a néphadseregnek.

PRÁGA. — (Agerpres.) Az amerikai imperialisták kémszolgálati ügynököket csempészték be a Csehszlovák Köztársaság területére. A csehszlovák államvédelmi szervek a kémeket elfogták és most bíróság elé állították őket.

SANGHAI. — (Agerpres.) A TASS jelenti: Az amerikai főhadiszállásra hivatkozva a tokiói rádió jelentette, hogy az amerikai megszálló hatóságok 1951 december 23-ig 541 millió 563 ezer dollár értékű hadianyagot rendeltek a japán ípartól. A jelentés hangsúlyozza, hogy a decemberben eszközölt rendelkezések 30—40 százalékkal meghaladják az októberi és novemberi rendelkezéseket.

PARIZS. — (Agerpres.) A TASS jelenti: Teheránból érkező hírek szerint az iráni külügyminisztérium január 12-én közölte a brit kormánnyal, hogy az Iránban lévő összes angol konzulátusokat bezárja. Az iráni brit konzulátusoknak január 24-én kell beszüntetniük működésüket.

A jugoszláv ifjúság fasiszta-militarista nevelése

A belgrádi Tito-fasiszták a jugoszláv ifjúságot fasiszta nevelésben részesítik, mert ez felel meg a legjobban a belgrádi banda aljas kül- és belpolitikai célkitűzéseinek. Ugyanakkor a titóisták megfélemlítő agyutóléket akarnak biztosítani a háborús uszító imperialisták újabb agressziói számára és ezért militarista kalandorszellemmel nevelik az ifjúságot.

A titóista fasiszta nevelés szolgálatában állnak a mai jugoszláv „ifjúsági szervezetek” is. A „Narodna Omladina Jugoszlavije” például nem más, mint a hírhedt Hitler-jugend szervezet lemásolása. Ezekben a szervezetekben, hírhedt titóista ügynökök tálítik be a vezető helyeket, mint például Neoricics, Dugonyics, Drulovics, stb. Az ifjúsági szervezeteket a belgrádi banditák arra használják fel, hogy általuk megkíséreljék kiltani a jugoszláv ifjúság haladó szellemű hagyományait és azok helyébe féktelen sovinizmust ültessenek. Ezek a szervezetek, az ifjúsági előadások, a plenáris ülések és az ifjúsági kongresszusok a fasiszta szörnyenteljes szószékvé váltak, amelyekben a Tito-klika ügynökei a demokratikus, haladószellemű erőket elleni harcra uszítják az ifjúságot.

A jugoszláv ifjúság „központi vezetőségének” 15. plenáris ülésén teljesen fasiszták a „Narodna Omladina Jugoszlavije” szervezetét: megváltoztatták a szervezeti szabályzatot, 9., 10. és 16. pontját, amelyek lerögzítették a jugoszláv ifjúság kapcsolatát a Szovjetunió és a népi demokráciák ifjúságával, valamint a Demokratikus Ifjúság Világszövetségével.

Azóta a jugoszláv ifjúsági szervezetekben féktelen rágalmohadjáratot indítanak a Szovjetunió és a népi demokráciák ellen.

A „Jugoszlávia mindenek felett” jelszóval a titóisták a nagyjugoszláv sovinizmus magvát hintik el az ifjúság körében. Nagy hangon hetvenkednek, hogy Jugoszlávia „volt az egyetlen erő a Balkánon, amely megfélemlítette Németországot”, hogy „a jugoszlávok tökéletes katonák”, hogy „továbbfejlesztették a marxizmust”, hogy Tito „Jugoszlávia népeinek lánglelkű vezére”, stb...

Ma, amikor a világ valamennyi haladó és békeszerető népe elszánt harcot folytat a béke megvédéséért, a titóisták egy újabb háború kibontására készülődnek. Kötelezővé tették a katonai előképzést nemcsak a középiskolákban, hanem az egyetemeken és a főiskolákon is.

A jugoszláv ifjúság világosan látja, hogy a belgrádi fasiszta banda egy újabb véres katasztrófa akarja sodorni, a legféktelenebb terror közepette is híven őrzi forradalmi hagyományait és elszánt harcot folytat a Tito-banda ellen. A jugoszláv ifjúság példaképei Stavljarin, Kanurity ifjumszónok és társaik, akik a belgrádi bíróság előtt, amely a „Partizanka”-gyár felgyújtásával vádolta őket, bátran kijelentették, hogy harcuk célja „a jugoszláv fasiszta rendszer megdöntése”.

A jugoszláv ifjúságban szilárdan él a meggyőződés, hogy a jugoszláv dolgozó tömegek oldalán vívott elszánt harca rövidesen elsőpriz szabadságának és függetlenségének győzelmét üdvözlő, a fasiszta Tito—Kardovic—Rankovic-kliktet.

Kulturforradalmunk győzelméért le kell leplezni a kulákok mesterkedéseit

Pártunk és kormányunk gondoskodásából hazánkban számos iskola és kulturothron létesült, ahol a különböző nemzetiségek nyelvén nevelik a dolgozókat.

Kolozsvár-tartományban például népi demokratikus rendszerünkben 62 alsófokú, 160 felsőfokú elemi, 55 középfokú iskola létesült. Számos iskolai bentlakást találtunk, ahol a román és magyar gyermekek szoros barátságban élnek. De nemcsak az iskolákban nevelnek testvéri együttélésre, hanem a községi és falusi kulturothronokban is. A román és magyar kulturothronok szorosan együttműködnek, tapasztalatcseréket szerveznek. Így a feleki román község kulturothronja gyakran vendégszerepel a györgyalvi magyar kulturothronban. Ugyanígy a györgyalviak is vendégszerepeltek Felek községben. Ebben a két faluban Pártunk következetes politikája nyomán a román és magyar ifjúság megérti egymást. A románok magyar csárdást, a magyarok pedig román néptáncokat táncolnak a

közösen rendezett kulturesteken.

A román és magyar dolgozó testvéries együttélését tapasztaljuk a hunyadrajoni Győr-vásárhely faluban is. A pártalapszervezet kezdeményezésére kulturothont építettek. Az építkezésnél mind a román, mind pedig a magyar dolgozók önkéntes munkát végeztek. Egyes dalárdájuk eredményesen működik. Ezenkívül tartományunk területéről számos példát lehetne felhozni, ahol Pártunk tanításai nyomán a román és magyar dolgozók közösen építik boldog jövőjüket. A gyulai, Dés-cichgyei és más kollektív gazdaságokban minden munkát közösen végeznek, egyes brigádokat alakítottak.

Amikor a nemzeti kérdés megoldásának eredményeiről beszélünk, nem hallgathatjuk el azt sem, hogy egyes falvakban az osztályellenesség szándékosan próbálja akadályozni a román és magyar dolgozók testvéries együttélését. A kulákok szennyes terveket szőnek, hogy elszigeteljék az ifjúságot

a kulturothronból. Ezeket a terveket valóra is váltják, ott, ahol a tömegszervezetek, a néptanács és a kulturothron vezetősége nem elég éber, nem leplezi le idejében a kulák-mesterkedéseket. Ez történt a Torda-rajoni Harasztos községben is, ahol Simándi István tanító kulák befolyás alatt áll. Ennek következtében a jól működő vegyes énekkar megszűnt létezni. A kulturothronban az ifjúság elszigetelődése tapasztalható. Hasonló esettel találkozunk Egerbegy községben is.

A fenti példák világosan kitűnik, hogy ott, ahol a tömegszervezetek nem leplezik le idejében az osztályellenességet, a kulturothron nem tölti be azt a feladatot, amelyet Pártunktól kapott. Szükséges tehát, hogy a pártszervezetek irányításával a tömegszervezetek a jövőben még jobban fokozzák az éberséget és leplezzék le mindazokat, akik valamilyen formában gátat akarnak vetni kulturforradalmunk, a román és magyar dolgozók testvéries együttélése elé.

I. Gy.

ZSIBÓ-RAJONBAN A RDNSZ SZERVEZETEK AJÁNDÉKOKAT OSZTOTTAK A GYERMEKEKNEK

A RDNSZ Zsibó-rajoni szervezeteinek tagjai minden munkában tevékenyen részt vesznek. Így például december hónapban segítettek a békebizottságoknak a koreai akció megrendezésében. Ugyancsak decemberben több községben téli-fünnepélyeket rendeztek, ahol a dolgozók gyermekeit ajándékokban részesítették. Zsibón a téli-fünnepély alkalmával 70 munkásgyermek gyönyörű ruházati anyagokat, játékszereket és más csomagokat kaptak.

A téli-fünnepélyek megrendezésében a rajon területén számos RDNSZ-tag tünt ki. Így például Zsibón Székely Ilona és Nagy Ella, Hidalmáson Florian Onita, Ciuca Maria és Páska Juliana.

K. S.

Verespatakon megjavították a MNSz szervezeti munkát

A MNSz verespataki szervezete megalakulásának első éveiben példás munkát fejtett ki. Annál szembetűnőbb azonban az utóbbi évben történt visszaesés. A vezetőség és az utcafelelősök nem tudták összefogni a munkát és ezért kevesen jelentek meg a gyűléseken. Az olvasókör sem működött rendszeresen. Ilyenformán hanyagságból lassan-lassan megszűnt a kapcsolat a helyi szervezet vezetősége és a tagok között.

Kovács Mária, a MNSz helyi szervezetének volt elnöke nem nézhetett tétlenül szervezetünk hanyatlását és segítségért kért a Párt-rajoni bizottságtól. Az elvtársak készségesen szítek szervezetünk segítségére. A kapott segítséggel átszerveztük a vezetőséget. Az új vezetőség Varga

György, Pálos Jolán, Báttoni Lajos és Gagyí Rudolf megértették a MNSz-munka jelentőségét és elhatározták, hogy újjászervezik az utcafelelős hálózatot. Az utcafelelősök számát 8-ról 16-ra emelték. Ezáltal lehetővé vált, hogy minden utcafelelős kisebb körzetben, alapos felvilágosító munkát végezzen.

A vezetőségi tagok átszervezésével és az utcafelelősök számának növelésével községünkben megjavult a MNSz szervezeti munka. Decemberben a tagok 85 százalékban fizetik be a tagsági díjakat. Az első taggyűlésen nagy számban jelentek meg, ahol elhatározták, hogy megjavítják a kapcsolatot a vezetőség és tagok között.

Kornya Valéria,
levelező

Fejlődik, bővül a zilahi „Pielarul” szövetkezet

A zilahi „Pielarul” cipészipari termelőszövetkezet azok közé a termelőszövetkezetek közé tartozik, amelyek a tervszerű gazdálkodás eredményeként a kongresszusi határozatok megjelenése óta jelentős megvalósításokról számolnak be. A „Pielarul” szövetkezet munkakollektívja arra fektette a főszűrt az utóbbi hetekben, hogy minél több helyi és vidéki kisiparos vonjon be a szövetkezetbe és ezzel növelje a vállalat dolgozóinak létszámát. A taglétszám növekedése új termelőhelyek létesítését tette szükségessé. A szövetkezet vezetősége a tagok segítségével igyekezett minden lehetőséget felhasználni a cél érdekében és nem eredménytelenül: a szövetkezet fióküzemének száma rövidesen 22-re emelkedett.

Ügyelték arra is, hogy ne csak a helyi lábellenkésítési és javítási szakszervezetek lássák el, hanem a vidéki dolgozó parasztságot is kiellégtessék. Így létesítettek Szilágyosomlyón 4 javítóhelyt, 1 timárműhelyt és 1 elárúsító üzletet. Ermi-hályfalván 2 javítóhelyet, Zsibón 1

javítóhelyet, Krasznán javító és timárműhelyet van a szövetkezetnek.

A „Pielarul” szövetkezet, hogy a helyi erőforrásokat még jobban kihasználhassa, melléküzemeket is létesített. A környékbeli dolgozó parasztságot már régen hiányolnak egy gyapjufeldolgozó üzemet. A vezetőség elhatározta, hogy melléküzemként létesít egy gyapjufeldolgozó osztályt. Az üzemet gyapjufésülő és tépőgépekkel szerelték fel. Néhány héttel később a szövetkezet szőnyeg- és pokróc-szövődéjét létesített.

A vállalat dolgozói a lábellenkésítési és javítási munkát nagy szűrt fektetnek arra, hogy észszerűen kihasználják a helyi erőforrásokat. Így például a cipészműhelyekben fennmaradt bőrhulladékból színes női szandálokat, pénztárcát, szemüvegteret, női táskákat és öveket készítenek. A bocsorkészítő osztályon összegyűlt gumihulladékból pedig jóminőségű láb-törőket állítanak elő.

A vállalat vezetősége a pártalapszervezet segítségével és irányításával 1951 őszén 20 tagból álló szak-

mai tanfolyamot szervezett. A tanfolyam időtartama 6 hónap. Később a szilágyosomlyói fióküzem dolgozóira részére is indítottak egy 20 tagú szakmai tanfolyamot. A hallgatók rendszeresen járnak az előadásokra és az ott tanultakat igyekeznek már is alkalmazni mindennapi munkájukban. A szövetkezetnek ma már több élmunkása van. A szakmai ismeret bővítésével az élmunkások — mint Szalontai József, Somogyi András, Gáll Miklós, Papp Lázár és mások — elérték azt, hogy naponta másfél, vagy két normát teljesítenek.

Az üzemvezetőség gondoskodik a vezetőségi tagok utánpótlásáról is. Nemrég szövetkezeti vezetőképző tanfolyamot létesítettek, ahol a vállalat dolgozói közül vezetőségi tagokat képeznek ki. Ezen a tanfolyamon elsősorban a szovjet szövetkezeti vezetők szervezési módszereit tanulmányozzák.

Debreczi Bálint,
a „Pielarul” szövetkezet
dolgozója

A „Triumf” ifjumunkásai fordítsanak nagyobb gondot az autógyertyák minőségére

Örömmel olvastuk az újságból néhány héttel ezelőtt, hogy a kolozsvári „Triumf”-gyár megrövidítve a meghatározott időt, már szeptember 8-ra befejezte 1951. évi előirányzatát. Ez az eredmény kétségtelenül dicsőreteként váltik az üzemi valamennyi dolgozójának.

Mint városi közüzemi dolgozó, aki a „Triumf”-gyárban készített autógyertyákkal dolgozom, még nagyobb lelkesedéssel olvastam volna eredményeikről, ha például az üzemi munkásai arról is beszámolnak, hogy a mennyiség mellett a minőség terén is éppen olyan szép eredményt értek el. Ez a vágyam, a a

többi hasonló szakmában dolgozó munkatársaim vágya is. Ugyilástik eddig csak kívánság maradt. A „Triumf”-gyár ifjumunkásai ugyan is a minőség javítása terén nem mutatnak fel kellő eredményt.

Az elmúlt évben több esetben igen gyenge minőségű autógyertyákat kaptunk a „Triumf”-ból. Sok esetben az újonnan beszerelt gyertya nem ad szikrát, hamar használhatatlanná válik. Hogy mi az oka ennek, nem tudjuk. De minden valószínűség arra mutat, hogy a gyár ifjumunkásai nem fordítanak kellő gondot a gyertyák összeszerelésére.

A rossz gyertyák készítésével három-

szoros kárt okoznak népgazdaságunknak. Nem használják ki észszerűen az értékes felszereléseket, elrontják a drága nyersanyagot és hátráltatják a közlekedést, ami nem utolsósorban a közlekedés kérdése. Az autógyertyák gyakori kicserélése miatt leállított autóbuszok az utazni kívánó dolgozók értékes munkaidőjét rabolják el.

A város közlekedésének megjavítása érdekében tehát nagyobb segítséget kérünk a kolozsvári „Triumf”-gyár dolgozóitól.

Lakatos Gyula,
a városi közüzem autójavító-
műhelyének dolgozója

Jelentős eredményekről számol be a kolozsvári Közzolgáltatási Szövetkezeti Szövetség

A kolozsvári Közzolgáltatási Szövetkezeti Szövetség vezetőtanácsa néhány nappal ezelőtt zárszámadást készített az elmúlt évben elért eredményekről és hiányosságokról.

A szövetség 1951. január 1-én kezdte meg működését. A tartományközi szövetségbe megalkulása 1931 tag iratkozott be, akiknek jegyzett üzlet-része meghaladta a 19 millió lejt. A tagok által behozott gépek, szerszámok, felszerelések és egyéb nyersanyagok leltári értéke közel 21 millió lejt ért el. Hogy a szövetkezetek jól működhesse, a befizetett üzletrészekből még az év elején 10 millió lejt értékben gépeket és szerszámokat vásároltak.

A szövetség vezetősége nagy gondot fordított arra, hogy a hozzá tartozó Kolozs-, Bihar-

Nagybánya-tartományokban lévő kisipari műhelyeket minél szélesebb körben bevonja a szövetkezeti munkába. Ennek érdekében mind a szövetség, mind pedig a már meglévő termelőszövetkezetek aktivistái kitartó felvilágosító munkát végeztek a tagok bevonása érdekében. Így történt az, hogy 1951. év utolsó napjára az év-eleji 1931 tagról 2558 tagra emelkedett a létszám. A szövetséghez tartozó termelőegységek száma pedig 24-re növekedett. Az újonnan belépett tagok közül 536-on hozták be gépeiket és egyéb termelőeszközöket 23 és félmillió lejt értékben. A jegyzett üzletrészek értéke pedig egyetlen év alatt 19 millióról 37 millióra növekedett.

A három tartományban mű-

ködő 24 közzolgáltatási szövetkezeti egység dolgozó vállalatok fejlesztése és termelési tervük növelése érdekében különös gondot fordítottak a szövetkezet gépesítésére. Ezt bizonyítja az, hogy a meglévő felszereléseken kívül 1951-ben többmillió lejt értékű gépeket, szerszámot és berendezéseket vásároltak.

A kolozsvári közzolgáltatási szövetséghez tartozó egységek dolgozóinak elért eredményei biztos alap ahhoz, hogy az 1952-es évben még nagyobb sikereket érjenek el tervük teljesítése és szövetkezetük fejlesztése terén. A szövetség dolgozói igyekeznek ehhez minden segítséget megadni az újévben.

Kóka Károly
szövetségi tanácsos

Lengyel filmünnepély a kolozsvári „Popular” film- színházban

A külföldi kapcsolatokat ápoló román intézet és a bukaresti „Sovromfilm” január 20 és 26 között a kolozsvári „Popular” filmszínházban rendezte meg a Lengyel Köztársaság filmművészetének ünnepét. A filmünnepély során hét lengyel filmalkotást mutatnak be, amelyek jelzik a fiatal köztársaság filmművészetének fejlettségét. A filmünnepély a „Legyőzhetetlen város” című nagyszerű filmalkotással nyílik meg, melyet a „Varsói gettó”, az „Utolsó állomás”, a „Varsói premier”, „A kincs”, „Az első felszállás” és a „Magányos ház” című filmek bemutatása követ.

A Kolozsvár-tartományi Filmszínházi Vállalat a filmünnepély sikere érdekében a „Popular” filmszínházban felvilágosító és jegyelővételi irodát állított fel, ahol az érdeklődők minden felvilágosítást megkapnak. A gyárak, üzemek, intézmények és vállalatok kulturfelelősei — az előzetesen begyűjtött jegyárak ellenében — idejében biztosíthatják a helyeket a dolgozók számára, az egész filmünnepély idejére.

A Bukarestben nagy sikerrel zajló lengyel filmünnepély iránt Kolozsváron is hatalmas érdeklődés nyilvánul meg.

A „Felszabadult Föld” című új magyar film Kolozsváron

A kolozsvári „Augustus 23” filmszínház szerdától mutatja be a fiatal magyar filmművészet új alkotását, a „Felszabadult föld” című filmet, a Kolozsváron is nagy sikert aratott „Talpalatnyi föld” folytatását. A „Talpalatnyi föld” a letűnt polgári-földesuri rendszer által kiszármányolt, nyomorban és sötét-ségben tartott parasztsalád sanyilódását örökíti meg, a „Felszabadult föld” című új magyar film a magyar parasztsalád — s ezzel együtt az egész magyar dolgozó parasztság — felszabadulását mutatja be. A film az élet eleve-ségével ábrázolja a magyarországi dolgozó pa-rasztság harcát a földreformért.

A „Felszabadult föld” című film főszerepeit Szirtes Adám és a Kossuth-díjas Mészáros Agi alakítják.

„BOTCSINÁLTA DOKTOR”

(Molière bemutató a kolozsvári néptanács bábszínházában.)

Molière, a XVII. századbeli klasz-szikus francia vígjátékíró egyik leg-szellemesebb darabját mutatta be felnőtt közönségnek a kolozsvári néptanács bábszínháza. Helyes kez-deményezés volt a bábszínház veze-tősége részéről a felnőttek részére rendezett előadás. A bemutató nagy sikere azt bizonyítja, hogy a bábsz-injátás nemcsak a gyermekek-nek, hanem a felnőtteknek is örömet és szórakozást jelent. A „Botcsinálta doktor” bemutatójával a bábszínház fejlődésének új korszakához érkezett el. Az eddigi fejlődést nagyban elő-segítette az a tény, hogy a kis kol-lektív tagjai lelkesen tanulmányoz-ták a szovjet bábszínház művé-szetét és Szergej Oroszov műveit.

Molière munkássága a feudalizmus felbomlásának és a polgárságnak, mint társadalmi osztály megerősödésének korára esik. Molière a fellé-vező polgárságban ösztönösen is meglátta azokat a jellemvonásokat, amelyek néhány század múlva a pol-gárságban egyre inkább kifejlődtek. Darabjaiban kigúnyolta nemcsak az arisztokratákat, hanem a polgárt is. Vigjátékaiban leleplezte a főszeny-séget, a képmutatást, a pénzhajhás-zást, az arisztokrácia szokásainak majmolását, az áltudományosságot, a hígott vallásosságot, stb. Bemutal-ta azt a társadalmat, ahol az emberi természet legszébb része, a tiszta szerelem is meghal, mert a férfiak-nak és lányoknak azzal kellett há-zaságot kötniük, akinek több volt a pénze, hogy ezáltal szüleiket az anyagi esőtől megmentsék. A „Bot-csinálta doktor” című kis vígjáték egyike a magyar színpadon előszó-r játszott Molière daraboknak. Jelleg-zetes helyzet-vígjáték. A darab fő-

hőse Sganerelle, Ludas Matyiival közeli rokonságban álló népi hős. A veréssel „doktorrá avatott” fuvágó alaposan megbosszulja a rája esett sérelmet. Segít a fukar polgár. Géronte leányának megszoktatásában és ezáltal elősegíti az igazi szerelem diadalát. Népi felforgásával minden-kinek tuljár az eszén és minden helyzetben feltalálja magát. Molière ebben a darabban kigúnyolja a min-den tudományos alapot nélkülöző polgári orvostudományt és leleplezi a műveletlen polgárságot.

Ennek a vígjátéknak a bábszín-házban való bemutatása nem igényel nagyobb átdolgozást. Simándi Anna átdolgozásának erőnyei mellett, ko-moly hibái vannak. Erőnyei közé tartozik, hogy több helyen a darab-ba illő, kedves játékokat írt bele. Nagyon kedves és jó megoldás a be-írt első kép, ahogyan a Molière könyvből kilépnek a darab szereplői. Teljesen indokolatlan azonban a második kép megírása és bemu-tatása. Ez alig viszi előre a cse-lekményt. Indokolatlan továbbá az eredeti Molière darab több helyen történt huzása is. (Például Sganerelle híres monológja az orvosokról.) Ert-hetetlen az is, hogy Leanderből, az ifjú szerelmesből (ilt Valérennek hív-ják), aki a darab szerint polgár, az átdolgozó kerletszegénységet faragott, mert ezáltal megcsorbította a mű-reálisát. Az eredeti darab realitá-son alapuló vígjáték. Természetesen más játékszerű követel meg a felnőt-tek számára iróty és egészen mást a gyermekek számára készült bábjáték. Az átdolgozás hibájából azonban a két stílus (például repülő rózsák és

táncoló korszó) kéri az előadásból, mivel tipikus mesemotívumok, ame-lyeket az átdolgozóknak — redlis vígjátékról lévén szó — mellőznie kellett volna. Az átdolgozóknak ilyen esetekben mindig szemellett kell tartania az eredeti művet és csak annak alapján eszközölni esetleges javításokat.

A darab rendezője, Kovács Ildikó jó munkát végzett. A darab sze-replőit kedvesen, jellegzetesen moz-gatták. Nagyon helyes, hogy a szin-ház áttért a kesztűs bábkorból a sokkal élethűbb dróton mozgatható bábkorra. A szöveg mondására azon-ban nagyobb súlyt kell fektetniük a szereplőknek. A szép, tiszta, hely-es szövegmondás a bábszínház-szás egyik alapvető törvénye. A Sganerelle szövegét mondó Benedek Dezsőtől eltekintve a többi szereplők szövegmondása erőteljes volt.

Bene Gizella ruhatervei szépek és korbüek. A bábfek is az eddigiek-hez viszonyítva jól sikerültek. Csar-pán Valére és Róbert feje nem fe-jezik ki azok jellemét Szakács György diszletci izlések és főleg nem tulusfoltak. A darab kísérőze-néjét is jól válogatta össze a Nép-rajzi Intézet.

Városunkban egyre fejlődő bábszínházunk behozta, hogy ko-moly munkával, más színházakkal való tapasztalatcsere segítségével igazi, művészi, felnőttek is lehi-lücsölő és gyönyörködtető előadást tud létrehozni.

GERGELY GEZA

Színház – Mozi – Opera

ALLAMI ROMÁN OPERA:

1952. január 16-án, szerdán este 8 órakor: *Parasztbecsület és Bajazet*.

1952. január 18-án, pénteken este 8 órakor: *Onyegin*.

1952. január 20-án, vasárnap este 8 órakor: *Traviata*.

ALLAMI MAGYAR OPERA:

Január 17-én, csütörtökön este 8 órakor: *Pillangókirasszony*.

Január 20-án, vasárnap déután 3 órakor: *Cigánybábo*.

ALLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ:

Szerdán, január 16-án este 8 óra-kor: *Leikkimeret* (Másodsor).

A KOLOSZVÁR

ALLAMI BÁBSZÍNHÁZ MÜSORA

Csütörtökön, január 17-én délután 3 órakor: *Himola kincsei*.

Pénteken, január 18-án este 8 óra-kor: *Botcsinálta doktor*. (Felnőttek nek).

KOLOZSVÁR-TARTOMÁNY VIDEKI VÁROSAINAK MOZI MÜSORA:

ABRUDBÁNYA: Jan. 17-ig: *A ballarina*. Jan. 18–21-ig: *Győz az élet*. — NAGYENYED: Jan. 17-ig: *A munka dicsősége*. Jan. 18–21-ig: *Ünnepnap*. — DÉS: Jan. 17-ig: *Kalózik szigete*. — SZAMOSUJVÁR: Jan. 17-ig: *Új fiatalság*. Jan. 18–21-ig: *Donyeci bányászok*. — BÀN-FYHUNYAD: Jan. 17-ig: *A ballarina*. Jan. 18–21-ig: *Kina leányai*. — ZSIBÓ: Jan. 17-ig: *Tengeri zászlóalj*. Jan. 18–21-ig: *Nappalok*

MOZI:

„AUGUSZTUS 23” MOZGÓ: *A tajgás ember*. Előadások kezdete: 3, 5, 7, 9 órakor. Szerdán, csütörtökön és pénteken délelőtt 10–12 óráig matiné. Vasárnap 11–1 óráig matiné.

MAXIM GORKIJ MOZGÓ: *A windsori vig nök*. Előadások kezdete: 3, 5, 7, 9 órakor. Vasárnap délelőtt 9 és 11 órakor matiné.

HALADÁS MOZGÓ: *Marit*. Elő-adások kezdete: 3, 5, 7, 9 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné. MUNKÁS MOZGÓ: *Janika*. Elő-adások kezdete: 3, 5, 7, 9 órakor. Vasárnap délelőtt 9 és 11 órakor matiné. Következő műsor: *As est*.

VÖRÖS CSILLAG MOZGÓ: *A kis iskolás lány*. Előadások kezdete 4, 6, 8-kor. Vasárnap d. e. 11 óra-kor matiné.

POPULAR MOZGÓ: *Három találkozás*. Előadások kezdete 3, 5, 7, 9 kor. Vasárnap d. e. 11 órakor matiné.

ÚJ IDŐK MOZGÓ: *Hiradó*. *Egy új fiatalság*. Színes.

Közlemények

VÁRHATO IDŐJÁRÁS. Változó-kony idő: újabb felhődtvonulások, főleg az északi tartományokban kí-sebb havazás, esetleg havaseső. MÉR-sékelt nyugati szél. A hőmérséklet nem változik lényegesen. Nappal ol-vadás. Kolozsváron kedden hajnalban —6 fok, délután +1 fok volt, a légnymás 767 mm., alig változik.

* HALÁLOZÁS. Mély fájdalom-mal tudatjuk, hogy szeretett édes-anyánk id. öz. Mikes Józsefné, életé-nek 76. évében elhunyt. Temetése f. hó 16-án, szerdán délután 4 órakor lesz a temető nagykápolnájából. Ta-más Jenőné és családja.

Apróhirdetések

ELADÓ egy sátor a baromvászár-téren. Érdeklődni Horea-ut 17, I. emelet, Verner József. — ELADÓ furni-ros ágyak, különböző asztalok, könyvtárvány. Bethlen-utca 27 szám.

Azonnali belépésre keresünk GYAKORLOTT GÉPIRÓ-NÖT. Jelentkezni lehet a „Világosság” szerkesztősé-gében.

Elveszett iratok

PIERDERI DE ACTE

Urmátoarele acte personale au fost pierdute și posesorii lor le declară nule de drept în mainile oricui s'ar afla:

GULACSI ALEXANDRU Cluj, Str. Cibzarilor Nr. 10, pierdut permis de circulatie de bicicleta Nr. 373, eliberat de Militia Cluj.

TEGLAS IOSIF Cluj, Str. Marasesti Nr. 42–44, pierdut cartela de Combustibil Nr. 15754 tip. C, Seria 077446–7, I–1952, eliberat de Intrepinderia Regionala Combustibil Cluj.

MOLNAR FÜLÖP ELISABETA Cluj, Str. Donat Nr. 74, pierdut permis de circulatie de bicicleta Nr. 4107, eliberat de Militia Cluj.

CSALÁDI HÁZAK

öröklások, parcellák, gyümölcsösök eladók. GÖRÖG ingatlan-közvetítő. Molotov-utca 1 szám.

SURGOSEN ELADOR

családi kertés házak, parcellák, öröklások. Megvételre keresek családi házakat. „VICTORIA” Ingatlaniroda, Dózsa György-utca 16. emelet. DOMBRÁDYNAL.

S P O R T

MEGKEZDŐDTEK A TARTOMÁNYI GYORSKORCSOLYÁZÓ- BAJNOKSÁGOK VERSENYEI

KOLOZSVÁR. — A sétatéri nagyjégy pályán kedden reggel megkezdődtek a tartományi gyorskorcsolyázó-bajnokságok küzdelmei. Az első versenyna-pon az 500 méteres férfi futás-ban Sarca Titus (Tudomány) 52.3 mp. Boldis László (Haladás) 54.9 mp. Pálfi Sándor (Vasas) 58.4 mp-es időt ért el. A 3000 méteres futásban Boldis érte el a legjobb időt 6.06 mp-el, Sarca 6.35.8 mp. Pálfi 6.46.4 mp-et futott. Az 500 mé-teres női versenyben Fazekas Magda (Haladás) 1.13.9 mp-el, míg az 1500 méteres futásban 4.24.4 mp-es idővel győzött. 2.

A SPARTAK

sportközössége január 17-én, csütörtökön este 8 órakor a Szabadság-tér 1. szám alatt lévő Szakszervezetek Székházá-ban tartja rendezt évi közgyűlé-sét. Ezen a közgyűlésen sor kerül mindazon sportolók megju-talmazására, akik 1951-ben az egyes sportágakban a legjobb teljesítményt érték el.

A VASAS LABDARUGÓ

csapata csütörtökön délután fél 5 órakor a „Gh. Gheorghiu-Dej”

Farkas Mária (Haladás) 1.25.3 mp. és 4.26.8 mp. 3. Nagy Eta (Haladás) 1.55 mp. és 5.58.9 mp. Az 1000 méteres női ifju-sági versenyben Jakabffy Vera (Lokomotiva) 3.05.5 mp-es idő-vel került az első helyre. 2. Greta Mária (Spárták) 3.14 mp. 3. Matei Doina (Spárták) 3.25 mp. Az 1500 méteres ifju-sági fluversenyben: 1. Székely Zoltán (Haladás) 3.17.2 mp. 2. Pop Vasile (Tudomány) 3.22.3 mp. 3. Simu Mircea (Tudo-mány) 3.37.4 mp. A kezdők versenyében 1500 méteren Si-mescu, Voivod és Pop Sorin, a Haladás versenyzői értek el jó eredményt.

sporttelepen Kovács IV. István vezetésével kezd meg szabad-téri edzéseit. A Vasas vezetősé-ge felhívja mind az első csapat, mind az összes ifjusági játéko-sokat, hogy a fenti időpontban jelenjenek meg az edzésen.

Világosság

Szerkesztő-eg: Horea-ut 6. II. emelet. Telefon: 15–35.

Kiadóhivatal: Molotov-utca 16. Telefon: 19–11.